

На основу члана 56. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008), члана 39. Пословника о раду Градског већа Града Ниша ("Службени лист Града Ниша" број 101/2008, 4/2009, 58/2009, 25/2011 и 27/2011) и члана 12. Правилника о поступку припреме, израде и доставе материјала ("Службени лист Града Ниша", број 125/2008)

Градско веће Града Ниша, на седници од 10.01.2012. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I Утврђује се Предлог решења о давању сагласности на Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину.

II Предлог решења о давању сагласности на Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину доставља се председнику Скупштине Града Ниша ради увршћивања у дневни ред седнице Скупштине Града.

III За представника предлагача по овом предлогу на седници Скупштине Града Ниша, одређује се Иванка Станчевски, директорка Историјског архива Ниш.

Број: 18-30/2012-03

У Нишу, 10.01.2012. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

мр Милош Симоновић

На основу члана 44. Закона о култури („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09), члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/08) и члана 16. Одлуке о оснивању Историјског архива Ниш у Нишу ("Службени лист Града Ниша", број 2/11-пречишћен текст),

Скупштина Града Ниша, на седници одржаној _____, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

I ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину, број 01/527-11, који је донео Управни одбор установе, на седници одржаној 07.12.2011. године.

II Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину реализоваће се у складу са финансијским планом ове установе за 2012. годину који ће бити донет по доношењу Одлуке о буџету Града Ниша за 2012.годину.

III Решење доставити: Историјском архиву Ниш у Нишу, Управи за образовање, културу, омладину и спорт и Управи за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке.

Број:
У Нишу,

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник

Проф. др Миле Илић

Образложење

Управни одбор Историјског архива Ниш, на основу члана 16 Одлуке о оснивању Историјског архива Ниш у Нишу („Службени лист Града Ниша“, број 2/11-пречишћен текст), на седници одржаној 07.12.2011.године донео је Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину, број 01/527-11.

Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину донет је у складу са Законом о културним добрима, („Службени гласник РС“, број 71/94), који, између осталог, утврђује делатности историјских архива и начелно одређује прикупљање, сређивање, обраду и заштиту архивске грађе и регистратурског материјала. Своју делатност, према Одлуци о оснивању Историјског архива Ниш у Нишу, Установа обавља на територији града Ниша а у складу са Решењем Владе Републике Србије, и на територијама 7 припадајућих општина: Алексинац, Ражањ, Сокобања, Гаџин Хан, Дољевац, Меровина и Сврљиг.

Програм рада Историјског архива за 2012. годину садржи поред основних података о Установи, делатности и организационој структури, програмске активности које се одвијају кроз: Службу сређивања и обраде архивске грађе, Службу заштите архивске грађе ван архива, Службу депоа и техничке заштите архивске грађе са лабораторијом за микрофилмовање, Информативно пропагандну службу са библиотеком и Службу општих послова.

Културно просветна делатност Архива у Програму рада за 2012. годину требало би да добије место које јој припада. Старање о архивској грађи као покретном културном добру – њено прикупљање, сређивање и чување остаје основни задатак Историјског архива Ниш. На овај начин сачувана, обрађена и класификована грађа предстаљаће залог за будуће генерације. Изложбена и издавачка активност биће у функцији подизања свести о значају и улози документарног материјала и архивске грађе у развоју друштва. Изложбена презентација обухватиће ове године стару нишку штампу сачувану у Архиву, почев од најстаријег листа “Нишке новине” из 1886. године, а тематика часописа “Пешчаник” број 10 претежним делом везаће се за стоту годишњицу Балканских ратова 1912-1913.

У 2012. години планиран је обилазак 100 регистратура на подручју територијалне надлежности Историјског архива Ниш које је утврђено Решењем о утврђивању територије архива (“Сл.гласник РС”, бр.7/96). Руководећи се упутством Архивског већа Архива Србије о приоритетима обиласка, Служба заштите архивске грађе ван архива планира стручни надзор органа управе, код којих се преглед обавља сваке године, затим обилазак новоформираних приватних предузећа ради евидентирања и отварања досијеа у Историјском архиву Ниш и приватних предузећа ради увида у континуитет прописаног поступања са архивском грађом.

У 2012. години планира се сређивање 20 архивских фондова обима 63,15 дужних метара. Већина ових фондова није приказана у “Водичу кроз архивску грађу” Историјског архива Ниш.

Посао дигитализације архивске грађе, започет 2009. године, биће настављен дигитализовањем докумената техничког одељка фонда “Градско поглаварство Ниш” (1918-1944), како би се олакшало и убрзало проналажење грађевинских и употребних дозвола и других докумената из пројектне документације за коју се бележи повећано интересовање и грађана и правних субјеката, због инвестиционих радова на објектима или доказивања власништва над непокретностима.

Имајући у виду да је Програм сачињен у складу са законом, прописима Града и циљевима оснивања Установе, предлаже се доношење решења о давању сагласности на Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину.

Управа за образовање, културу, омладину и спорт

НАЧЕЛНИК

Ненад Гашевић

Бр. 01/527-11
Ниш, 7.12.2011.

На основу члана 44. Закона о култури (“Сл.гласник РС”, бр.72/09) и члана 16. Одлуке о оснивању Историјског архива Ниш у Нишу (“Службени лист града Ниша”, бр.2/11-пречишћен текст), Управни одбор Историјског архива Ниш на седници одржаној 7.12.2011. године доноси

П Р О Г Р А М Р А Д А

ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА НИШ ЗА 2012. ГОДИНУ

І О С Н О В Н И П О Д А Ц И

Историјски архив Ниш основан је као архивско средиште 24. априла 1948. године Одлуком Министарства просвете НР Србије, чиме је у Нишу званично започела организована друштвена брига о писаним документима.

У својој, више од шест деценија дугој историји, Архив је мењао назив, организацију и територијалну надлежност. У периоду од 1951. до 1956.године био је Градска државна архива, а од 1956. до 1959.године био је Историјски архив среза Ниш, са широком територијалном надлежношћу, која је обухватала 16 општина срезова Ниш, Прокупље и Пирот.

Формирањем округа у Србији 1991.године, архивска одељења у Прокупљу и Пироту прерасла су у самосталне архивске установе, а надлежност Историјског архива у Нишу сведена је на територију града Ниша и општина Ражањ, Сокобања, Алексинац, Сврљиг, Мeroшина, Дољевац, Гацин Хан.

У Историјском архиву Ниш заштићено је укупно 900 фондова вредне архивске грађе у обиму од 3.230 метара дужних. Фондови су разврстани у три основне групе:

- а) архивски фондови државних органа, установа, организација и других институција;
- б) породични и лични архивски фондови;
- в) збирке

Највећа количина архивске грађе сачувана је о раду Скупштине среза Ниш (1944-1967) – 1225 кутија документације заузело је читав један депо. Ништа необично, ако се зна да је нишки срез у свом саставу 1946. године имао 39 општина са бројним органима, секретаријатима, одељењима, управним

установама и инспекцијама за све области друштвеног живота, од унутрашњих послова и опште управе до социјалне политике, народног здравља, рада и радних односа.

Архивска грађа је категорисана – у Историјском архиву Ниш заштићено је 56 фондова архивске грађе од изузетног и великог значаја у укупном обиму од 536,6 метара дужних. Фондове од изузетног културног значаја прогласила је Влада Републике Србије, а Архив Србије, на предлог нишког Архива, установио је списак фондова од великог културног значаја.

Архив чува и 56 старих књига насталих од 1788. до 1867. године. Најстарије међу њима, заведене под редним бројем 1. су “Басне Езопове и других баснописцев”, које је превео и приредио Доситеј Обрадовић, а штампане су у Лајпцигу 1788. године, као и примерак књиге првог српског историчара Јована Рајића, аутора “Историје разних словенских народа”, издате 1794. године у Бечу. Ту је и Зборник са 108 закона, уредаба и уредбених указа у књажевству Србији од 1849. до 1850. године. Архив такође чува и 128 ретких књига насталих у периоду од 1868. до 1945. године, затим 1.610 наслова нишке периодике, од којих се 672 односи на стару штампу. Најстарије су “Нишке новине” из 1886. године и “Слобода” – лист за политику, привреду и књижевност из 1889. године. Из те године Архив чува и 12 примерака најстаријег дечјег листа “Ђаче”, чији је издавач био учитељ Петар Никетић.

У Историјском архиву Ниш заштићено је 213 црквених матичних књига рођених, венчаних и умрлих из периода од 1837. до 1913. године са територије која му је дата у надлежност.

У Архиву се чувају и збирке позивница, разгледница, честитки, плаката, фотографија и збирка VARIA, са око 1.000 вредних појединачних предмета. Под бројем 1. је најстарији документ Историјског архива у Нишу - бакротиск из 1737.године.

Благо нишког Архива презентовано је јавности у оквиру културно просветних активности – издавачких и посебно, изложбених. У минуле 63 године историје Историјског архива у Нишу приређене су 82 изложбе архивских докумената – прва је организована 1954., а 2011. године постављена је изложба “Признања и одликовања кроз историју и време” (1857-1956).

Почетак издавачке делатности везује се за 1982. годину, када је објављен зборник докумената најстаријег фонда “Сокобања и срез бањски” (1936-1914). Часопис за архивистику, историографију и хуманистичке науке “Пешчаник” покренут је 2003. године, а најновији издавачки подухват је монографија о два века занатства у Нишу, која је резултат сарадње са Удружењем занатлија у Нишу.

Архивска грађа која се чува у депоима Историјског архива Ниш, доступна је заинтересованим истраживачима, а у оквиру редовне делатности, Архив грађанима издаје различита уверења (о радном стажу, школовању), као и копије пројеката и грађевинских дозвола и других докумената из рада органа управе – месних и народноослободилачких одбора општина и скупштина општина до

1979.године, предатих Архиву, и из рада предузећа која су престала са радом и код којих је завршен стечајни поступак.

За немерљив допринос очувању драгоцене српске баштине Историјском архиву Ниш припала је “Златна архива” за 2008. годину, коју додељује Архив Србије из фонда Александра Арнаутовића.

Историјски архив Ниш смештен је у Тврђави, у згради која је и сама вредан споменик културе – једини сачувани јавни објекат с краја XIX века.

II ДЕЛАТНОСТ АРХИВА

Претежна делатност Установе је:

- 91.01 - Делатност библиотека и архива

Споредна делатност Установе је:

- 58.11 – Издавање књига
- 58.14 – Издавање часописа и периодичних издања
- 58.19 – Остала издавачка делатност

Архив обавља делатност заштите покретних културних добара-архивске грађе у оквиру утврђеног система заштите и коришћења културних добара и заштите друштвених интереса у овој области у смислу Закона о културним добрима (“Сл.гласник РС”, бр.71/94).

У оквиру ове делатности, Архив:

- прикупља, преузима, сређује, обрађује, чува и одржава архивску грађу и користи савремене системе у обради архивске грађе;
- истражује и евидентира архивску грађу која ужива претходну заштиту;
- предлаже, проглашава, односно утврђује архивску грађу као културно добро;
- води регистар и документацију о архивској грађи;
- врши стручни надзор над архивирањем, чувањем, стручним одржавањем и одабирањем архивске грађе, као и излучивањем безвредног регистратурског материјала који се налази ван Установе;
- пружа стручну помоћ приликом чувања и одржавања културних добара сопственицима и корисницима тих добара;
- спроводи мере техничке и физичке заштите архивске грађе;
- издаје публикације, приређује изложбе, организује предавања и друге пригодне облике културно-образовне делатности;
- истражује и презентира архивску грађу од посебног значаја за историју и културу Ниша и подручја за које је територијално надлежна;
- налаже предузимање мера за отклањање утврђених недостатака у погледу заштите архивске грађе и регистратурског материјала;
- објављује архивску грађу;

- обавља истраживања ради стварања целина архивске грађе (архивски фонд);
- издаје уверења о чињеницама које су садржане у архивској грађи и копије докумената из архивске грађе, на захтев државних и друштвених организацијама и органа, као и грађана за остваривање њихових личних права;
- омогућава заинтересованима увид и истраживање архивске грађе.

III ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Историјски архив Ниш је буџетска установа коју финансира оснивач – град Ниш, број запослених је 23, од којих су два радника примљена на одређено време. Организациона шема обухвата 5 служби:

1. Служба сређивања и обраде архивске грађе;
2. Служба заштите архивске грађе ван архива;
3. Служба депоа и техничке заштите архивске грађе са лабораторијом за микрофилмовање;
4. Информативно-пропагандна служба са библиотеком и
5. Општа служба.

Кадровску структуру чине:

- 3 архивска саветника са високом стручном спремом;
- 2 виша архивиста са високом стручном спремом;
- 4 архивиста са високом стручном спремом;
- 1 дипломирани економиста;
- 1 дипломирани социолог;
- 2 са вишом стручном спремом (економиста и виши арх. помоћник);
- 4 архивска помоћника са средњом стручном спремом;
- 2 чуvara са III степеном стручне спреме (од којих је један на одређено време);
- 1 радник на одржавању зграде и имовине са IV степеном стручне спреме
- 2 НКВ радника са основном школом и
- 1 приправник са високом стручном спремом (на одређено време).

У Историјском архиву Ниш радно су ангажовани радници косовских архива – два из Архива Косова и Метохије и два из призренског Архива. Ови радници су на платном списку Министарства културе Републике Србије, а обављају послове у Служби депоа и Служби заштите архивске грађе ван архива, уз повремено одлазак и обилазак српских стваралаца архивске грађе у северном делу Косовске Митровице.

IV ПРОГРАМ РАДА

Програм рада Историјског архива Ниш за 2012. годину оствариваће се у непромењеном законском оквиру одређеном Законом о културним добрима (“Сл. гласник РС” бр. 71/94). Дакле, старање о архивској грађи као покретном културном добру – њено прикупљање, сређивање и чување остаје основни задатак Историјског архива Ниш, који ће наставити да акумулира историјска али и сведочанства актуелних догађања, да их сређује, обрађује и класификује по архивистичким стандардима. То је, уосталом, основни услов њеног коришћења - само сређена грађа може бити доступна истраживачима и научницима за њихова интересовања. Такође, сређеност грађе је претходни услов њене презентације као културног добра научној и свеколикој јавности и грађанству кроз изложбе докумената које Архив приређује и публикације које издаје.

У том смислу ће културно просветна делатност Архива у Програму рада за 2012. годину добити место које јој припада. Изложбена и издавачка активност биће у функцији подизања свести о значају и улози документарног материјала и архивске грађе у развоју друштва. Изложбена презентација обухватиће ове године стару нишку штампу сачувану у Архиву, почев од најстаријег листа “Нишке новине” из 1886. године, а тематика часописа “Пешчаник” број 10 претежним делом везаће се за стоту годишњицу Балканских ратова 1912-1913.

Подробније образлагање Програма рада Историјског архива Ниш за 2012. годину почињемо појединачним приказивањем рада служби које се баве архивском грађом – од укупно пет, непосредним радом са архивском грађом баве се три службе. То су: Служба за заштиту архивске грађе ван архива, Служба сређивања и обраде и Служба депоа и техничке заштите архивске грађе.

Служба заштите архивске грађе ван архива

У систему заштите архивске грађе и регистратурског материјала први и основни корак је увид у поступање са архивском грађом тамо где она настаје, дакле, код стваралаца – привредних, образовних и свих других организација и институција независно од својинских односа, које радећи, стварају велику количину документације.

Задатак је Архива да ту грађу евидентира и заштити од оштећења, нестајања и уништења. Зато је архивима законом дато право на стручни надзор и истовремено, пружање стручне помоћи. Своју управну функцију Архив остварује најпре увидом и прегледом архивске грађе, затим налаже како да се с њом поступа, издаје решења о излучивању безвредног регистратурског материјала, кад су за то испуњени прописани услови, разматра и даје сагласност на Листе категорија регистратурског материјала са роковима

чувања, којима сваки стваралац прецизно утврђује значај појединачних врста документације и, у складу с њим, рокове до којих ће их чувати. Сагласношћу коју на тај документ даје стручно веће Архива обезбеђује се његова усклађеност са општим прописом о чувању документације, при чему се води рачуна о историјском, односно о значају за будућа проучавања друштвених збивања.

Дакле, улога Службе за заштиту архивске грађе ван архива двоструко је значајна – с једне стране реч је о помоћи ствараоцима грађе да стручно обаве послове, а с друге стране обезбеђује се да архивска грађа, кад дође време – по закону то је рок од 30 година, буде предата Архиву у сређеном стању, како би се избегли послови накнадног сређивања.

Ова служба у 2012. години планира обилазак 100 регистратура на подручју територијалне надлежности Историјског архива Ниш које је утврђено Решењем о утврђивању територије архива (“Сл.гласник РС”, бр.7/96). Ове године, руководећи се упутством Архивског већа Архива Србије о приоритетима обиласка, Служба заштите архивске грађе ван архива планира стручни надзор органа управе, код којих се преглед обавља сваке године, затим обилазак новоформираних приватних предузећа ради евидентирања и отварања досијеа у Историјском архиву Ниш и приватних предузећа ради увида у континуитет прописаног поступања са архивском грађом.

Служба ће такође остваривати увид у планирано излучивање безвредног регистратурског материјала у организацијама и о томе издавати решења, а на Листе категорија, после разматрања на Стручном већу, даваће сагласност. Служба ће наставити отварање досијеа стваралаца у електронском облику на прописаним О-2 обрасцима – годишње се на тај начин обради око 300 регистратура.

Уз остале послове ова служба ангажована је и на обради фондова за потребе “Водича кроз архивску грађу”- књига II. Реч је о припреми публикације у којој ће бити приказани фондови пристигли у Архив после 1990.године, тако да нису могли бити обухваћени постојећом публикацијом те врсте.

Преузимање архивске грађе од регистратура које су престале са радом или користе законску могућност да после 30 година предају грађу Архиву, такође је посао ове службе, који она обавља у сарадњи са службом депоа.

Средства потребна за рад ове службе финансијски се исказују платама за два запослена радника, издацима за канцеларијски материјал, који је на годишњем нивоу планиран у укупном износу од око 100.000 динара (за ову и све остале службе) и трошковима обиласка регистратура на терену за које је предвиђено око 20.000 динара намењених куповини горива за службено возило (материјал за саобраћај).

Служба сређивања и обраде архивске грађе

У 2012. години планира се сређивање 20 архивских фондова обима 63,15 дужних метара. Већина ових фондова није приказана у “Водичу кроз архивску грађу” Историјског архива Ниш. Да би се нашли у другој књизи која је у припреми, морају да буду сређени и обрађени по правилима архивистичке струке.

Најобимнији из ове групе фондова су два фонда која су се у Архиву наша по основу стечаја – реч је о архивској грађи фонда “Земљорадничко виноградарска задруга Сићево у стечају” у количини од 13 метара дужних, који

је примљен 2010. године, а 8 дужних метара грађе “Дома омладине д.о.о у стечају” стигло је у Архив 2008. године.

Уопште узев, стање архивске грађе коју Архив преузима је такво да захтева велики и континуирани напор сређивача, без обзира што би, по правилу, грађа требало да буде сређена у регистратурама пре њеног предавања Архиву. Транзиционе друштвене околности, међутим, готово редовно намећу одступање од тог правила и грађа се преузима у затеченом стању – дакле несређеном, да би се спречило њено уништавање. Тако се преузима и обавеза њеног накнадног сређивања, па ће за ову службу бити посла још много година.

У суштини, све што се у Архиву ради – сређивање и обрада грађе, израда сваковрсних евиденција, пописа и регистара има за циљ да се успостави такав поредак који ће обезбедити да се тражени документ најбрже пронађе и тако омогући најефикасније коришћење архивске грађе и за научне, али и за оперативне сврхе. Ево прегледа фондова планираних за сређивање у 2012. години:

1. Земљорадничко виноградарска задруга “Сићево” у стечају
2. Дом омладине ДОО у Ниш
3. Пословни савез ЗЕМ задруга Ниш
4. ОК СКС Сокобања
5. Среска пољопривредна шумарска комора Ниш
6. Среска угоститељска комора Ниш
7. Среска трговинска комора Ниш
8. Градска занатска комора Ниш
9. Среска занатско комунална комора Ниш
10. Обласни савез занатских задруга Ниш
11. МНО Чокот
12. МНО Лалинац (Нишки)
13. МНО Сечаница
14. МНО Суповац
15. МНО Азбресница
16. МНО Паљина
17. Нишка фудбалска зона – група север
18. Предузеће за промет живином и перјем “Живинопромет” Ниш
19. Савез задруга за пољопривредни кредит С.О.Ј. у Нишу
20. Занатски еснаф за срез Сокобања

Остваривање програма рада Службе сређивања и обраде архивске грађе финансијски се исказује платама за шесторо запослених, што је чини најбројнијом архивском службом и трошковима набавке канцеларијског материјала (укупан планирани износ од око 100.000 динара већ је поменут у оквиру трошкова претходне службе). За рад ове службе неопходна је и набавка архивских кутија за смештај архивске грађе, што би на годишњем нивоу могло да кошта око 35.000 динара.

Стручном усавршавању двоје новопримљених радника предстоји обавеза похађања предавања из осам предмета у Архиву Србије у Београду, после којих следи вишедневно полагање стручног испита за добијање звања архивисте. Од укупно планираних средстава за трошкове путовања у износу од близу 100.000 динара, највећи део намењен је управо њиховом боравку у Београду.

Служба депоа и техничке заштите архивске грађе са лабораторијом за микрофилмовање

Ова служба задужена је за пријем и смештај архивске грађе у архивске полице на основу плана којим се обезбеђује највећа могућа прегледност доступност и ефикасност у коришћењу. Вођење евиденција за целокупну архивску грађу и топографско обележавање депоа такође су у функцији лакшег сналажења у огромној количини архивске грађе, бржег опслуживања истраживача, али и Службе сређивања којој се свакодневно доставља грађа на обраду.

Од 2008. године служба води општи инвентар по обрасцима О-1 и улазни инвентар по обрасцима О-2 за новопримљене фондове. Такође, устројавају се досијеи фондова и збирки по обрасцу О-5 у који се уносе најзначајнији подаци о садржају и карактеру грађе. Планирамо да 2012. године сви фондови за које имамо отворени досије буду доступни на обрасцима О-5 које је устројио Архив Србије. Овој служби од 2007. године припадају и послови техничке заштите грађе микрофилмовањем – припрема и сам процес. Ове године, сем наставка микрофилмовања фонда “Клиничка болница Ниш” планирамо микрофилмовање просветних фондова који су управо сређени. Реч је о фондовима “Државна мешовита грађанска школа Ниш” и “Средња позоришна школа Ниш” из групе фондова од великог културног значаја.

Посао дигитализације архивске грађе, започет 2009. године, биће настављен дигитализовањем докумената техничког одељка фонда “Градско поглаварство Ниш” (1918-1944), како би се олакшало и убрзало проналажење грађевинских и употребних дозвола и других докумената из пројектне документације за коју бележимо повећано интересовање и грађана и правних субјеката, због инвестиционих радова на објектима или доказивања власништва над непокретностима. Годишње се изда око 700 разних уверења и докумената из архивске грађе. И ове године Служби депоа предстоје послови обраде фондова за ново, допуњено издање “Водича кроз архивску грађу Историјског архива Ниш”.

Финансијски захтеви ове службе, сем плата четворо запослених односе се на трошкове набавке микрофилмова, фиксера, развијача, лепка, канапа и другог материјала намењеног техничкој заштити архивске грађе. За те намене обично се годишње потроши око 50.000 динара буџетских средстава.

Информативно-пропагандна служба са библиотеком

Пружање стручне помоћи и рад са истраживачима у коришћењу архивске грађе и публикација којима Архив располаже и у овој години основни су послови Информативно-пропагандне службе. Најзначајнија архивска грађа –

фондови од изузетног значаја микрофилмовани су, као и добар део фондова од великог културног значаја, тако да се ефикасно одговара на растуће захтеве за брзим приступом информацијама.

Овој служби припада и сарадња са основним и средњим школама, као и факултетима Универзитета у Нишу и прихватање организованих посета Архиву, односно њихово претварање у својеврсне часове историје. На њима се говори не само о неопходности познавања историјских чињеница, него и о потреби јачања свести о улози документарног материјала и архивске грађе у друштву.

Планом изложбене делатности за 2012. годину предвиђена је изложба старе нишке штампе која се чува у Историјском архиву Ниш – најстарији је лист “Нишке новине “ од 1. маја 1886. године. Овом изложбом представићемо историју нишке штампе од ослобођења од турске власти до почетка Другог светског рата. Биће изложен лист за политику, привреду и књижевност “Нишлија” из 1894. године, “Гласник нишке трговачке омладине” из 1896. године, “Истина” – лист за политику, науку и књижевност из 1906. године, као и најстарији дечји лист “Ђаче” из 1889. године, власника и уредника учитеља Петра Никетића.

На овом месту истичемо да Архив има само зидне паное погодне за излагање архивских докумената, али не и књига које су због недостатка адекватних витрина за излагање, ван очију јавности. Зато се за израду осам специјалних витрина за излагање старих и ретких књига, као капитално улагање планира оквирно 40.000 динара.

Часопис “Пешчаник” који ове, 2012. године бележи први јубилеј – 10 година излажења, обележиће првом тематском целином стогодишњицу Балканских ратова. Текстовима и избором докумената подсетићемо на збивања у Нишу у коме је била смештена српска врховна команда, на успехе и заслуге српске народне војске у важним биткама – Кумановској, код Прилепа и Битоља, на Брегалници и код Једрена. За штампање часописа у тиражу од 200 примерака планирано је око 200.000 динара, рачунајући и хонораре за рецензенте, превођење резимеа радова на енглески језик и одређивање УДК броја за сваки рад који буде објављен.

Сем плата за два запослена радника, финансијски захтеви за рад ове службе исказују се још и трошковима канцеларијског материјала, а откуп архивске грађе од оних који је поседују и набавку књига настојаћемо да финансирамо сопственим средствима.

Општа служба

Општа служба наставиће у 2012. години усклађивање нормативних аката са новим Законом о култури. Два најважнија документа - Статут и Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова, већ су усклађена са овим законским прописом, па ће таква активност и на осталим нормативним актима бити настављена

Домен рада службе је и праћење законских и других прописа из области рачуноводства, израда извештаја и планова који се односе на материјално-

финансијско пословање, као и послови са Управом за трезор, оснивачем и другим органима који учествују у финансирању Архива.

Иначе, свакодневни послови ове службе своде се на стварање свих неопходних услова – од организационих до правних и финансијских за оптималан рад свих запослених и остваривање законских и професионалних обавеза установе, односно мисије савременог архива. У том смислу подразумева се примена законских прописа, спровођење поступака јавних набавки, припрема седница органа управљања и стручних тела, припрема програма, финансијских планова и извештаја о раду. Подразумева се и сарадња са ресорном Управом за образовање, културу, омладину и спорт, Архивом Србије и регионалним архивима, као и са Министарством културе Републике Србије.

Старање о стању зграде Архива, која је и сама културно добро, одржавање и зграде и опреме, свакодневни је посао Опште службе, која спроводи законске одредбе провере инсталација и мере заштите од пожара. За ове послове годишње се утроши око 180.000 динара рачунајући и одржавање зграде и одржавање опреме.

На овом месту треба рећи да су смештајни капацитети зграде Архива у Тврђави попуњени. Трагање за додатним простором за смештај архивске грађе довело је до тога да крајем 2011. године Историјски архив Ниш очекује решење Градоначелника града Ниша о уступању простора у Тврђави, који је за те намене определила Управа за имовину и инспекцијске послове. Зграду је до сада користио Народни музеј у Нишу, али је она, како смо обавештени, често била на мети бескућника, обијана и неовлашћено коришћена, па је санација оградe, а и саме зграде услов за њено коришћење. Програмом капиталног инвестирања за 2012. годину, који ће донети Управа за образовање, културу, омладину и спорт, биће утврђени приоритети радова који би требало да буду изведени, како би се омогућило коришћење ове зграде за прихват архивске грађе.

* * *

Реализација Програма рада Историјског архива Ниш за 2012. годину биће усклађена са средствима која буду опредељена усвојеним Финансијским планом Историјског архива Ниш за 2012. годину. За реализацију Програма користиће се и сопствени приходи које Архив буде остварио пружањем услуга и евентуалним преносом средстава из општина за које је територијално надлежан.

Председник Управног одбора,
Љиљана Радојковић Јовановић